

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •



71. ÅRGANG

24. JANUAR 1959

A V I N N H O L D E T :
PAVE PIUS XII, SLIK JEG KJENTE HAM - BISKOP BERG-
GRAY † - DEN NYE KARDINAL-STATSSEKRETÆR - BLIKK PÅ
TIDEN - RUIN. DIKT - KIRKENS OPPGAVE - LITTERATUR -
KATOLSK FORUMS I. SEMESTER 1959 - UTENLANDSNYTT

NR
2

NESTE NUMMER UTKOMMER 7. FEBRUAR 1959

ST. SUNNIVA SKOLE, OSLO

Innskrivning av elever til 1. klasse må skje snarest. Døpsattest må forevises. Skolepliktige er de barn som fyller 7 år innen utgangen av 1959.

Sr. Clémence.

ST. HALVARDS KLOSTER, SYLLING

Til St. Halvards kloster ønskes eldre ektepar som kan bo der hele året og påta seg ettersyn av huset.

Alle nærmere opplysninger fåes hos Syllingskomitéen, Urtegt. 29, Oslo.

ST. FRANCISKUS III ORDEN

har møte fredag 13. februar kl. 19 i St. Halvards kirke, Oslo.



FYRINGSOLJE
brukes av

- St. Olavs kirke
- Bispegården
- St. Josephs Institutt
- Vor Frue Hosp. Nerveavd.
- St. Dominikus kirke
- Lunden Kloster
- St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem
- Sta. Katarinahjemmet
- St. Franciskus Kirke
- St. Franciskus Hosp.
- St. Pauls Kirke
- Vår Frue Kirke
- Marias Minde
- St. Franciskusøstrenes Moderhus
- Øyenklinikken
- St. Josephs Hosp., Drammen
- St. Torfinns Klinik, Hamar
- St. Elisabeth Inst.
- St. Mikael's Kirke
- St. Mikael's Prestegård
- St. Theresia kirke
- St. Franciskus Hosp.
- St. Magnus Kirke
- St. Magnus presteg.
- St. Elisabeth Hosp.
- Vår Frue Kirke
- Bispegården
- St. Olavs Kirke,
- Bispegården

Oslo

Arendal

Bergen

Hammer-fest

Hønefoss

Lillestrøm

Tromsø

Trondheim

Ved bestilling av olje:
Oslo 683466 - Service: 565690



R. I. P.

Min inderlig kjære og snille mor
DINA SIGGERUD
døde stille og rolig fra meg, styrket med Kirkens hellige nådemidler, 1. nyttårsdag.

Solveig Siggerud.

Be for hennes sjelfred!

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

Søndag 1. februar: Felleskommunion.

Onsdag 4. februar: Andakt i St. Josephs kapell kl. 19.30.

Deretter generalforsamling i foreningslokalet.

OSLO KATOLSK MENIGHETSPLEIE

Kontortid hver onsdag kl. 11—13.
Akersv. 5, Oslo

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO,

Urtegt. 29 II, tlf. 68 08 68, kontortid kl. 12-13 alle hverdager unntatt lørdag. Sosialkuratoren treffes etter avtale.

HVA ER UNDERFORSIKRING?

Hvis forsikringssummen er lavere enn verdien av Deres innbo risikerer De å ikke få full erstatning. La ikke dette hende Dem.

Gulli & Rokk

ASSURANSE

Stortingsgt. 22 - Sentralbord 33 44 00

OSLO

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 25. JANUAR, Sønd. Septuagesima: Ep. I. Kor. 9, 24—27; Ev. Matt. 20, 1—16. Mandag: Polykarp, bisk., mart. Tirsdag: Johannes Kryssostomus, bisk., bekj., kirkelærer. Onsdag: Peter Nolasus, bekj. Torsdag: Frans de Sales, bisk., bekj., kirkelærer. Fredag: Martina, jomfru, mart. Lørdag: Johannes Bosco, bekj.

SØNDAG 1. FEBRUAR, Sønd. Sexagesima: Ep. II. Kor. 11, 19—33; Ev. Luk. 8, 4—15. Mandag: Maria Iysmesse. Tirsdag: Ferialdag. Onsdag: Andreas Corsini, bisk., bekj. Torsdag: Agatha, jomfru, mart. Fredag: Titus, bisk., bekj. Lørdag: Romuald, abbed.

SØNDAG 8. FEBRUAR, Sønd. Quinquagesima: Ep. I. Kor. 13, 1—13. Ev. Luk. 18, 31—43.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER I KATOLSK KIRKER OG KAPELLER I NORGE

OSLO KATOLSK BISPEDØMME:	Stille messe	Høymesse
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	7.00 8.30 9.45 m. eng. pr.	11.00
St. Hallvards kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 680868	8.30 19.00	10.30
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neberggt. 15, tlf. 442324	8.15 9.30	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 380287	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 377868	—	9.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410	8.00 9.00	10.30
Vår Frue kirke, Helleveien	—	10.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelsngt. 1, tlf. 832019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.00	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegaten 3, tlf. 4225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 51650	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.30
STABEKK: Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.40	10.40
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallvards kapell, tlf. 849028 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1, tlf. 12238	8.00	10.45

TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:

TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	8.30 19.00	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20220	6.00	—
KRISTIANSUND N.: St. Eystein kirke, Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	10.30

DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:

TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	— 19.00	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaktøren 42 37 43. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 8 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 159 86.

PIUS XII — slik jeg kjente ham

Personlige erindringer av hans privatsekretær,

ROBERT LEIBER, S.J.

Døden kalte pave Pius XII bokstavelig talt bort fra hans arbeidsbord, da den kom med sitt første krav på pasientens liv tidlig om morgenen mandag 6. oktober. Paven hadde holdt hårdnakket fast på sin dagsorden de siste dagene og ga taler for deltagerne i en kongress for bestyrere av boksamlingene på jerbanestasjoner, for amerikanske pilegrimer med kardinal Spellman i spissen, og for medlemmer av en kongress for plastisk kirurgi om de moralske og teologiske spørsmål i forbindelse med deres arbeid — alt dette trass i en alvorlig svekkelse på grunn av vedholdende hikke. Det kunne synes som om paven, kanskje ubevisst, forsøkte å bekjempe «den fryktinngydende besøker» ved å øke sin aktivitet. Faktisk følte han seg deprimeret, fordi han var redd for at han snart ikke ville kunne klare å røkte sitt høye embede, — ja, han tenkte på at han kanskje måtte trekke seg tilbake hvis så skulle hende. En pave kan fratre, og så har skjedd én gang i Kirkens historie (Celestin V.). Det var Pius XI som hadde sagt at Paven vel kan ha det vondt — men han må være i stand til å *arbeide*; det ble Pius XII som kom til å praktisere sin forgjengers ord.

Legene greide først å mestre Pavens skjulte sykdom hin mandag morgen. Men under den videre behandling falt han sammen og mistet helt bevisstheden. Han var ved bevissthet igjen fra mandag ettermiddag til onsdag morgen, men var da meget trett. Hans første ord da han kom til seg selv igjen mandag var: «Til arbeide — audienser, brevskrivning, ordning av papirer...» Tirsdag morgen mottok han Alterets sakramentet for siste gang, den foregående dag hadde han mottatt sykesalvingens sakrament. Han ba bønn til Frelseren, «*Anima Christi*» med inderlig andakt, og straks etterpå et ledd av rosenkransen, sammen med dem som var hos ham. Da han våknet klokken 3 om morgenen onsdag, sa han til den søsteren som holdt vakt at han hadde igjen å be resten av rosenkransbønnen. Men etter to

«Hill deg, Maria», falt han tilbake i sengen. Samme morgen, før han hadde kunnet motta den hellige Kommunion, mistet han bevisstheden for annen gang. I de timene som så fulgte, inntil døden inntraff torsdag morgen kl. 3.52, åndet han tungt, men var ved full bevissthet alt imens han svevet mellom liv og død.

Pius XII kom fra en adelsfamilie. Hans far, Filippo Pacelli, var advokat ved den pavelige konsistorialrett. Eugenio ble født 2. mars 1876, og bodde i sitt hjem til 1917, da han 41 år gammel ble sendt til München som apostolisk nuntius. Det var et stort savn for hans mor da han reiste hjemmefra.

Han hadde fått en god almenutdannelse. Han var flink både til å ride og svømme, og spilte godt violin. Hans musikkhistoriske viten var ualminnelig, og han viste også en fremragende musikkforståelse. Fra sitt 10de til sitt 18de år gikk han på det kjente Viscontigymnasiet, og var her den beste i sin klasse.

Hans kjærlighet til klassikerne skrev seg fra skoledagene. Han hadde deres verker i sitt bibliotek helt til han døde, noen av dem i den kjente tyske Teubner-utgaven, som han hadde brukt på skolen. Cicero likte han best av alle. En gang klaget han over at det var å spille tiden å lese ham, for han kunne ikke legge ham til side! Her dreiet det seg ikke bare om litterør bedømmelse; det var faktisk et slags åndelig slektskap mellom den romerske statsmann og pave Pius XII. Andre yndlingsforfattere var Augustin, Dante, Manzoni. Leilighetsvis leste han om igjen Goethes Faust. Gjennom en årrekke hadde han Bossuets verker på sitt sovevarelle. Men ettersom årene gikk leste han mindre og mindre.

En av hans skolekamerater har sagt at han var vanskelig å komme inn på som gutt. Og slik fortsatte han å være. Han kunne være ytterst sjarmende overfor sine personlige forbindelser. Uformell vennlighet og hengivenhet kjennetegnet hans audienser. Likevel forble han ensom hele livet igjennom. det var vanskelig å trenge gjennom til hans innerste.

Eugenio Pacelli hadde en lysende karriere. Han ble prestevigslet påsken 1899, og straks etterpå ble han kalt til Det pavelige statssekretariats avdeling for ekstraordinære kirkelige anliggender. I 16 år tjenestegjorde han under den fremragende kirkerettsekspert, kardinal Pietro Gasparri, som sekretær for kommisjonen for revisjon av kirkeretten, og senere også som sekretær for kongregasjonen. Dessuten var han professor i kirkelig diplomati. Etter 1917 avanserte han fra apostolisk nuntius til statssekretær ved Vatikanet, og i 1939 ble han valgt til pave.

Han hadde skaffet seg en god del historiske kunnskaper, men var ikke født til å bli historiker. Han var for skeptisk. Da han var apostolisk nuntius i Tyskland, satt han engang i et middagsselskap ved siden av historikeren Adolf Harnack, og spurte denne hvor meget av historien kunne antas som sikkert. Harnack svarte, «omkring halvparten». Pius XII ville ha trukket grenselinjen mellom sikkert og usikkert enda lenger ned. Også de pavelige arkiver betraktet han først og fremst som kanaler for administrasjonen og diplomatiet. Han var ikke imot at de ble utnyttet til historiske etterforskninger, men han var mindre interessert i det enn sin forgjenger.

En nøktern realitetssans var det dominerende karaktertrekk ved Pius XII. Dette kan synes overraskende når man tenker på all den følelsesbetonte publisitet han var omgitt av. Fotografiapparater forfulgte ham overalt, og kanskje var han tilbøyelig til å være for lemfeldig overfor det. Det samme gjelder en sensasjonspreget og tvilsom artikkel om hans «Kristusvisjon» som sto i bladet *Oggi*.

Den nøkterne realitetssans preget også hele hans livsførsel. Meget er skrevet om hans privatliv, lite av det er helt sant, og en hel del er fullstendig galt. Nærmest morsom er den historien fra en kjent journalists penn om at Paven sov i en jernseng og ble vekket hver morgen klokken seks av fire tyske kapucinermunker som kom med en kopp kaffe! Nei, alt var i virkeligheten så normalt som vel mulig. Pius XII overholdt forskriftene om faste før den hellige Kommunion endog når han måtte celebrere messen i St. Peterskirken, som i alminnelighet varte i tre timer.

Pavens private leilighet var elegant, men enkelt utstyrt. Hans arbeidsrom var holdt i «hverdagsgrått», og når han satt ved skrivebordet bar han en gråhvit prestekjole. Hans husholdning ble forestått av tre søstre som tilhørte ordenen Det hellige kors. Den mest kjente av dem, søster Pasqualina Lehnert fra Ebergsberg i Bayern, ble utnevnt til posten mens han var i München, da han hadde anmodet provinsialpriorinnen der om å sende ham en som passet. Moder Pasqualina ledet også mens hun var i Vatikanet, et pavelig hjelpekontor som delte ut gaver til personer og institusjoner som trengte hjelp. En annen søster var kokke, men brukte ikke meget tid på arbeidet i kjøkkenet. Både hun og den tredje søsteren var hovedsakelig opptatt med å forarbeide messeklær.

Paven hadde en nærmest medfødt avsky for overdrivelser. Han var alltid måteholden i sin tale. Om nødvendig kunne han uttrykke seg med alvor og ettertrykk, men han overdrev aldri. Han overveiet alt grundig før han tok en bestemmelse, og til forskjell fra sin forgjenger, Pius XI, talte han aldri offentlig uten først å ha nedtegnet hvert ord. En hel del utsagn er feilaktig tilskrevet ham, bl. a. et ondartet angrep på kapitalismen, som imidlertid var et falsum, oppstått i såkalte katolske venstrekretser. Han var meget forsiktig med å bruke ord som «kapitalisme», som kunne anvendes med forskjellige meninger. Han unngikk ethvert ord som kunne fornærme, og ville dermed si at det aldri kommer noe godt ut av å såre folk. Den dype ideologiske avgrunn mellom den katolske tro og kommunismen ga han uttrykk for på aller klareste måte; men han kom aldri med den minste fornærmende bemerkning om personligheter på den andre siden. Sovjetpressen og Moskvaradioen kunne betrakte Pius XII som et forbilde, for han viste at det er mulig å forbli sannferdig, verdig og saklig endog i de dypeste motsetningers hete.

For di han var realist hadde Pius XII en klar forståelse av hva som ville føre til noe. Han hadde lite til overs for planer selv om de var idealistiske, dersom de manglet et solid underlag. Han var den fødte diplomat ved at han hadde et realistisk grep på vanskeligheter og problemer og forfulgte sine mål uten å komme i affekt. Den britiske ambassadør i Berlin, Lord d'Abernon, beskrev i tyveårene Pacelli

Biskop Berggrav

Den mest markante skikkelse innen den norske statskirke i vår generasjon, biskop dr. *Eivind Berggrav*, er død. Med ham er en kirkeleder av uvanlige dimensjoner gått bort. Hans menneskelighet var ikke bare intelligent, den var også romslig — få geistlige har vel kjent så mange og så naturlige veier ut over sin konfesjons grenser — i godvilje for både vantro og anderledes troende kristne. Det var naturlig at en mann av hans egenskaper kom til å bli en forgrunnsskikkelse i det mellom-kirkelige arbeide — på verdensplanet. Her var hans autoritet betydelig, styrket som den også var av den imponerende rolle han hadde spilt i okupasjonstidens kirkekamp her hjemme. Berggravs klare tanke, uforferdede mot og evne til å forene motsetninger i et felles forsvar for fundamentale verdier tillot ham å skape, med fantasi og konsekvens, en urokkelig kirkefront. Den samlet ikke bare Statskirkens ulike fraksjoner, men også de ikke-lutherske samfunn — fra pinsevenner til katolikker — til en felleskristen opptreden mot undertrykkelsen. Denne innsats vil fremdeles bli husket, som et trekk i Norgeshistorien, når hans bispegjerning engang bare interesserer kirkehistoriske spesialister.

Også kristne som står utenfor hans konfesjon har gode grunner for å bøye seg i respekt og takknemlighet ved Eivind Berggravs bære og be over ham Kirkens gamle bønn for dem som dør i troen på Kristus: *Requiescat in pace* — Han hvile i fred!

H. R.-M.

som den dyktigste mann i det diplomatiske korps. Hans saklighet betydde imidlertid ikke at han manglet følelser. Tvert om var Pius XII følsom og forståelsesfull.

Han hadde en sterkt utviklet pliktfølelse. Arbeidet ble aldri utført i hast, men alltid etter en nøyaktig plan. For å kunne mestre tysk, besluttet han seg som gutt til å arbeide med sproget en time hver kveld et helt år. Fransk hadde han lært alt da han var barn. Han talte syv sprog, og i de senere år av hans liv lå også en russisk lærebok på skrivebordet hans.

Paven overholdt sin dagsorden både hverdager og søndager, enten han var i Roma eller i Castelgandolfo. Han var utrolig samvittighetsfull; notater og henvisninger som ikke var kontrollert var han meget mistenksom overfor, og fant i hvert enkelt tilfelle selv frem til forfattere og kilder.

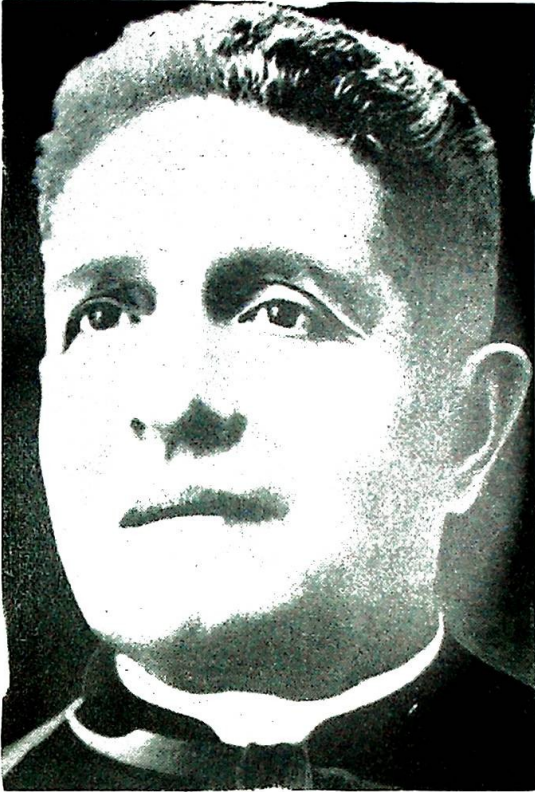
Renessansepavene brukte for megen tid på fester og fornøyer. For vår tids pave gjelder snarere det motsatte. Illustrerte blader og filmen «Pastor Angelicus» kunne gi inntrykk av at Vatikanet overdrev festligheter og feiringer, men slike bilder er nødvendigvis ufullstendige og således misvisende. Pavens liv var fylt av nådeløst hardt arbeide, og han pleide til og med å ta noe arbeide med seg på sine snaut tilmålte daglige spaserturer i Vatikanets have.

Robert Leiber.

VI TAKKER

alle som allerede har benyttet innbetalingskortet vedlagt nr. 1, og håper at resten følger etter riktig snart!
ST. OLAV's eksp. - Akersv. 5. Oslo - Postgiro nr. 159 86.

Den nye kardinal- statssekretær



Kardinal Domenico Tardini.

Vi bringer her et portrett av den nye leder for Det pavelige statssekretariat, kardinal Domenico Tardini, som pave Johannes XXIII ved utnevnelsen av de 23 nye kardinaler i november ifjor straks utpekte til denne viktige stilling.

Kardinal Tardini ble født i Roma i 1888 og ble presteviet i 1912. Etter å ha tatt doktorgraden i filosofi og teologi virket han som professor i teologi ved Seminario Romano inntil 1929. Men allerede fra 1921 var han samtidig knyttet til Statssekretariatet ved dets avdeling for ekstraordinære saker, og i 1929 ble han undersekretær under kardinal Pacelli, som da ledet statssekretariatet inntil han besteg pavestolen i 1939 som pave Pius XII. Fra 1933 til 1953 hadde den nye kardinal-statssekretær hatt sete også i en viktig stilling i Den pavelige kommisjon for Russland, hvorav de siste 13 årene som kommisjonens president.

Som kjent ble kardinalstatssekretær-stillingen ikke bekledd etter kardinal Luigi Magliones død i 1945. Pave Pius XII tok selv hånd om den med monsignore Montini som leder for sekretariatets avdeling for ordinære saker, og mgr. Tardini for avdelingen for de ekstraordinære saker. I 1953 aktet Pius XII å kreere disse sine nærmeste medarbeidere gjennom en årrekke til kardinaler, men begge fikk beveget paven til å frafalle utnevnelsen, da de mente å kunne tjene Kirken bedre på sine hittidige plasser uten kardinalverdigheten. De ble så begge i stedet forfremmet til pro-statssekretær, og samtidig med at mgr. Montini året etter ble utnevnt til erkebiskop av Milano i 1954, ble mgr. Tardini sekretær for sin

avdeling. Adskillelsen fra mgr. Montini falt meget tungt for den gjenblivende 66-årige ankermann i Pius XII's statssekretariat, og han tenkte alvorlig på å trekke seg tilbake. Han hadde jo sitt kjære waisenhus, «Nazareth», i Roma å stelle med, der han siden 1945 daglig har tatt seg av de 70 guttene som han hadde samlet der. Han håpet ved nådde 70 år å kunne trekke seg tilbake her som en alminnelig prest, uten prelaturets nimbus. Karriere har nemlig aldri betydd noe for denne trofaste og intelligente tjener ved Petri Stol, likesom han er utilnærmelig for enhver form for smiger og oppvartning.

Hans utnevnelse til kardinal-statssekretær var imidlertid ikke til å komme forbi. Det var et lett valg for Pave Johannes XXIII og uhyre populært innen hierarkiet verden over. Paven ønsket dessuten å forlene kardinal Tardini med erkebiskopverdigheten og foretok selv bispevielsen i Peterskirken den 27. desember.

*

Kardinalstatssekretærene har sine eldste forgjengere i de «apostoliske sekretærer» i 14. århundre og «geheimsekretærene» fra Nikolaus V's tid (1147—1455). Senere gled disse funksjoner over til de såkalte kardinalnevøer, som til alminnelig — og også mange pavers — harme, fikk en altfor vid innflytelse på den ytre kirkepolitikk. Kardinalnevøens embetsmessige rettigheter forsvant imidlertid definitivt i slutten av 17. århundre, og en statssekretær med kardinals verdighet ble satt inn i stedet. Fremragende menn på denne plass gjennom de senere århundrer har gjort embetet til det betydeligste ved siden av Pavens. Kardinalstatssekretæren er idag Pavens første rådgiver, særlig i kirkepolitiske saker, og kan til en viss grad sammenlignes med en utenriksminister i et verdslig regjeringssystem. Han står i spissen for Det pavelige statssekretariat, er prefekt for Kongregasjonen for ekstraordinære kirkelige saker og medlem av Konsistorial-kongregasjonen. Statssekretariatets hovedoppgave er å lede Vatikanets kirkepolitikk, diplomati og protokolltjeneste og har en egen sterkt utbygget avdeling for ordinære kirkelige saker (som står for ansettelse ved Kurien, honorære utnevnelser og den rutinemessige kontakt med det diplomatiske korps akkreditert ved Vatikanet) samt en tredje avdeling som utferdiger «de apostoliske breve». Kardinalsekretæren selv har bopel i Vatikanet, slik at han alltid kan være i Pavens umiddelbare nærhet.

I.H.K.



FRA OSLO KATOLSKES BISPEDØMME

For å kunne gi avslutningen av Lourdes-jubileet større høytidelighet, har Den hellige far, Pave Johannes XXIII, fastsatt at festen for Vår Frue av Lourdes i år henlegges til 12. februar,

da Askeonsdag faller på 11. februar.

Sogneprestene anmodes om å feire jubileets avslutning med høytidelig aftengudstjeneste — messe eller andakt — og oppfordre menigheten til å ta del i den.

Festen for Serviterordenens stiftere minnes i de stille messer og i officiet.

BLIKK på TIDEN



PATER PIRE

■ Pater Pire's generøse idé om en «Anne-Frank-landsby» i Norge har ikke slått an hos norske flyktningemyndigheter, som arbeider etter andre linjer, har andre erfaringer og mener prosjektet ville passe dårlig for norske forhold. Mange momenter inngår i denne uenighet, derav åpenbart også misforståelser fra begge sider. Når det gjelder et så alvorlig og påtrengende anliggende som flyktningene er det spesielt viktig at en skjærer gjennom person- og prestisjespørsmål, og formulerer klart og utvetydig den rent *saklige* uenighet: Passer pater Pire's spesielle løsning av minusflyktningenes hjertetyngende problem for norske forhold, eller gjør den det ikke?

Det er et spørsmål som det krever både innsikt og erfaring i flyktningesaker å besvare. Samt en egenskap som dessverre ikke har preget avisdiskusjonen i nevneverdig grad: Praktisk kjennskap til pater Pire's metoder ut fra selvsyn og erfaring *på stedet*, dvs. i en av hans tidligere «Europa-landsbyer».

En ting synes imidlertid selvklar også for de mange av oss som ikke har noe annet enn litt sunt folkevett å stille opp

mot flyktningeproblemene: En idé som pater Pire's kan overhodet ikke tenkes gjennomført med mindre det *ut over* myndighetenes eventuelle godkjennelse og de nødvendige pengemidler finnes en spontan *begeistring* for tanken, som umiddelbart gjør den til en folkesak.

Mulighetene for dette siste forekommer oss allerede forspilt, uten at det bør gi anledning til en nedvurdering av de norske flyktningemyndigheters menneskevennlige motiver og gode innsats i andre former for flyktningearbeid.

En fortsatt diskusjon ville bare kunne skade flyktningesaken. Pater Pire synes selv å ha konstatert at hans idé ikke fant tilstrekkelig psykologisk gjenklang i Norge og har trukket konsekvensen av det. Det samme bør vi gjøre. Og for oss heter konsekvensen: Øket innsats for flyktningehjelpen her hjemme — og en ekstraskjerv til den hollandske Anne Frank-landsbyen, som altså tross alt kanskje kunne ha funnet trivsel og vekst hos oss.

MED LUKKEDE ØYNE

■ «Dagbladet» fører en høyst fortjenstfull og vaktpågivens spaltekrig mot negerhat, jødehat og lignende forkastelige fordommer. Dessverre ser det temmelig håndfast bort fra sine egne humanistiske prinsipper når det gjelder *tyskerhat* — hvor den populære middagsdagsavisen, ikke minst gjennom sin ofte partiske og usaklige korrespondent i Bonn, John-Hjalmar Smith, sannelig sørger for å være «alltid foran».

Tyskerhatet er ellers en tendens som også ofte preger avisens artikkelstoff. Under 29. november bragte den en kronikk av ingen ringere enn forfatteren Johan Borgen, der en blant annet kunne lese:

«Det var tyskere som utførte bøddegjerningen mot Franks og de mange millioner andre. Det var tyskerne som igangsatte og gjennomførte verdenshistoriens største skjensel mot menneskeheten. Det finnes ikke skygge av grunn til å glemme dette, ikke til å tilgi noe eller noen. Her er aldeles ikke spørsmål om vi skal fortsette å leve i hat, det er spørsmål om å holde øynene åpne hele tiden.»

Det kunne unnskyldes som forklarlig dersom en under okkupasjonen identifiserte tyskerne og nazismen. men det er *ikke* passabelt 13 år etter fredsslutningen. Vi er her i Norge blant de siste i Europa når det gjelder å oppdage dette selvkclare faktum. De som styrer Vest-Tyskland idag er mennesker som var motstandere, ikke bare av de uhyrlige voldshandlingene Borgen nevner, men av nazismen og alt dens vesen. Noen av dem betalte for sin motstand med livsfare, fengselsopphold og prøvelser — som Grinifangen Johan Borgen.

En hets mot tyskerne idag rammer først og fremst disse menneskers forsøk på å bygge opp og bevare et *annet* Tyskland enn Hitlers. Derfor er den så dypt urettferdig.

Men alvorligere enda er kanskje hets-tenkningens virkning på vårt eget sinn. Hvor mange dagbladesere oppdager den — forhåpentlig ubevisst! — anvendelse av en tankegang beslektet med den som nettopp lå bak jødeforfølgelsene: *Tanken om den kollektive skyld*. Det er en myte som er både barbarisk og reaksjonær — rent bortsett fra at den er ukristelig. I et svar til Johan Borgen skriver en jurist, høyesterettsadvokat Albert Wiesener blant annet («Farmand» 3. januar):



Johan Borgen — lukker øynene.

R U I N

Over klostergårdens ruiner
går blåsende skyer blått
og villvinen vokser rød i vinden.

Her taler fallen storhet.

Triumferende glemsel bor
i sprukken brønn og mur,
men i grønn luft grønnnes urter
som nonnene bragte
fra oljelandet.

De fem sårenes blomst
omkring gjengrodd sistene.

De fem sårenes blomst.

Finn Strømsted.

«Jeg fester meg ved at Borgen først snakker om tyskere i ubestemt form, for så å gå nesten umerkelig over til *tyskerne* (understreket her) i bestemt form. Den dype forargelsen bak Borgens setninger ser ut til å behøve noe mer håndfast å rettes mot enn et ubestemt utplukk av skyldige tyskere som det kan være vanskelig å finne frem til. Så trenger det seg på at tyskerne som sådanne har begått skjenselen.

Uhyrlig er denne skjensel — tro endelig ikke at jeg mener noe annet. Men hvor uhyrlig den er, og hvor høyt den skriker på soning, så er vel ikke skyldsspørsmålet underordnet i soningsbildet? Borgen forklarer at det ikke er spørsmål om å leve i hat, men bare om å holde øynene åpne. Jeg tror han tar uhyggelig feil. Det blinde raseri — det være seg aldri så berettiget i sitt utgangspunkt — er og blir blindt og avmektig. Og hvis ikke Borgen ser forskjell på tyskere i ubestemt form og tyskerne i bestemt form, så kan man vel ikke si at han holder øynene åpne.

Finner man ikke i hans innstilling et aldri så lite slektskap med de kollektivistiske hev- og skyldtanker som ligger bak de fleste av verdenshistoriens skjensler? Visse jøder hadde misbrukt sin plasing i Weimar-Tyskland. Forholdsvis få, kanskje. Men fremtredende nok til at det psykologisk var grunnlag til stede for å reise folkehets mot jødene *som sådanne*. Vær dødsens forsiktig med generaliseringer!»

EN SKANSE...

■ Etter fet julekost griper mange til spekesild. Noe tilsvarende er det kanskje som gjør at etter forleggernes overdimensjonerte «juleflom» gjør det godt å puste ut med et tidsskrift.

«MINERVA KVARTALSSKRIFT» har med sine hittil fem fylldige numre greid å rydde seg en plass på parnassets solside. Med hovedvekten på samfunnsteori, filosofi og litteratur, og med bredde og kvalitet både i det norske artikkelstoffet og i hjemføringen av engelsk-amerikanske og kontinentale kulturimpulser har det gjort seg unnnværlig på rekordtid. Både protestantisk og katolsk tenkning er representert: Tidligere har den amerikanske lutherske teologen Reinhold Niebuhr og anglikaneren T. S. Eliot bidratt med vektige essays, og i siste nr. finner vi en tankevekkende artikkel av Jacques Maritain om «Det demokratiske Charter».

Bak tidsskriftet står en garde «unge konservative». At den mangler en replikk på den motsatte fløy, blant radikale intellektuelle, er forsåvidt beklagelig — i disse perspektiver ville en dialog vært berikende for hele vårt åndsliv. Og i en anmeldelse av tidsskriftets siste nr. («Morgenposten» 5. januar) setter magister Finn Jor med rette fingeren på at det rommer en utfordring og et problem, ikke minst fra *kristent* synspunkt, når fornyelsen i den europeiske kristne humanisme oppfanges herhjemme så godt som utelukkende gjennom konservative «antenner»:

«At denne nyorientering finner sted på konservativt grunnlag er egentlig ikke noe å undre seg over. Man må spørre om en gruppe unge mennesker med livsanskuelse på linje med «Minerva-gruppens» kunne ha fått et tilsvarende spillerom innenfor norsk sosialisme. Inntil idag har man i hvert fall ikke sett tegn til noen slik rommelighet. Tvert imot er det åpenbart at selv om den dogmatiske marxisme og materialisme med årene er blitt avsvakket, lever tradisjonen fra 20-årene fremdeles videre med stor styrke. (...)

Det som imidlertid er faren ved et fenomen som «Minerva-gruppen», er at de beste blant våre kristne intellektuelle samler seg her, simpelthen for å få et forum. Og det skulle bare mangle at man ikke gledet seg over det i konservative kretser! Kirken har derimot mindre grunn til å glede seg, for her foreligger en ikke ubetydelig fare for å skape en *ny front mot arbeiderbevegelsen*, ikke fordi man ønsker det, men fordi det ikke kan unngås. På den ene side arbeider kirken desperat for å bygge bro til en gruppe av folket som den har mistet kontakten med — ikke minst ved sin nære tilknytning til konservatismen — og på den annen side styrkes denne konservative allianse bl. a. ved «Minerva-gruppen».

Selvsagt er det ikke gruppens mening å medvirke til noen slik frontdannelse, og like selvsagt har den lov til å ha sin politiske oppfatning og søke til tidsskrifter hvor den kan gjøre

seg gjeldende, eller hvor den forøvrig føler seg hjemme. Og like selvsagt kan man glede seg over den kunnskap og samtidsorientering som legges for dagen f. eks. i «Minervas kvartalsskrift». Forhåpentlig er frykten for uønskede bivirkninger grunnløs.»

... OG ENDA ENI

■ «Som man roper i skogen får man svar,» sier et gammelt ord. Dagbladet «Tiden» i Arendal har en frisk og allsidig nyttårsenquete (31. desember), hvor en rekke av åndslivets menn, blant andre forfatteren Helge Krog, professor Arne Næss og forfatteren Jens Bjørneboe svarer på spørsmålet: «Hvilken rolle — til godt eller vondt — spiller den materialistiske livsanskuelse idag?»

Helge Krog reduserer kvikt og uproblematisk dette unektelig omfattende temaet til spørsmålet om der er en Gud, eller ikke. Hans svar — på 16 linjer! — er at det er det selvfølgelig ikke. Og så slår det en jo igjen at vulgær-ateismens herjinger blant norske intellektuelle, som overfor nettopp dette spørsmålet gjerne viser seg alt annet enn intellektuelle, sier ett og annet om norsk kristendoms snart hundre år gamle svikt på tankefronten.

Professor Næss taler — som man kunne forutse — fortrinnsvis om to ting: begrepsbestemmelse og *non-violence*, og røber ellers sunn skepsis overfor «idealisme» som sådan, dvs. uten fortegn.

Utførligst er imidlertid Jens Bjørneboe, som retter et lidenskapelig angrep på den materialistiske mennesketype og det samfunn som er skapt i dens bilde. Det vil vel irritere somme, ved sin noe aristokratiske utfordring til folkekjære dogmer, men i mange av sine formuleringer rammer det treffsikkert der det sikter:

«Materialismen er idag i store deler av verden blitt erkefilisterens religion. Den teoretiske materialisme, materialismen som livsanskuelse, er blitt en kjærkommen kvasifilosofisk overbygning for filisterens naturlige, praktiske smørbrødmaterialisme. Til dette kommer at menneskeheten idag er mere autoritetstro enn i tidligere tider; materialismen har som teori hele den veldige autoritet av naturvitenskapens tekniske triumfer i bakgrunnen. (...)

Å tro at middelalderens menneske levet i en større åndelig underkastelse under kirken, enn vi gjør idag under naturvitenskapens dogmer, er fullstendig feilaktig. Den totale konformitet, den absolutte åndelige avmakt, er et produkt av de siste hundre år.

En avgjørende forskjell er denne: Mens en religiøs autoritet medfører et metafysisk verdisystem, en *moralsk skala*, kan en materialistisk autoritet bare bringe en *materiell verdiskala*. Selvfølgelig kan den enkelte materialist være ekstremt materialistisk i sin tenkning, og samtidig være et helt igjennom ideelt og moralsk innstillet menneske, men den moral han lever og tærer på, den er *nedarvet* fra fortiden. Et begrep som humanetikk kan bare oppstå hvor det mangler mot og temperament til en konsekvent tenkning. Til en viss grad må man si at heldigvis mangler i vanlighet dette mot.

Den enkelte vitenskapsmann er i almindelighet ikke det egentlige problem; han er stort sett et dannet menneske med de moralske grunnbegreper i relativ behold — på irrasjonell basis, riktignok — men i behold. Problemet er det moderne gjennomsnittsmenneske, blottet for kultur, blottet for fortid, blottet for egne tanker, bare et rent medium for populærvidenskap, radio, film, aviser og ukeblader. Når dette helt primitive menneske anammer materialismen, da er det at underet skjer, og at livsanskuelse blir livsholdning! Et slikt primitivt, relasjonsløst gjennomsnittsmenneske kan meget godt ha en høy teknisk og administrativ intelligens. Det er ikke intelligensen som mangler, det er *dybden*! Verden er full av slike mennesker i ledende stillinger. Regjeringer, redaksjoner, og skoler er velforsynte med dette vaske-ekte tidsprodukt. Intelligente og dyktige mennesker, bra familiefedre, men uten snev av moralsk basis. Deres eneste rettesnor er den materielle fordel. Vi oppaler idag systematisk denne mennesketypen! De lærer aldri noe annet. Hvem kunne tenke seg en moderne politiker som av moralske grunner inntok en stilling som var skadelig for hans eget lands materielle fordeler! Og dette

Under denne rubrikk besvares tilsendte spørsmål i forbindelse med religion og moral i en norsk sending over Vatikanets Radio den fjerde onsdag i hver måned. Sendingene finner sted kl. 21.30 over bølglengde 41.21; 31.10; 196 m. Adressen er: Vatikanets Radio, Vatikanet.

KIRKENS OPPGAVE

● *En ung mann fra Helgeland har sendt dette spørsmål: HVA ANSEES FOR DEN KATOLSKE KIRKES OPPGAVE IDAG?*

Svaret er at den grunnleggende oppgave idag som alltid er den å tilbe Gud i Ånd og Sannhet på hele menneskehetens vegne og etter Guds egen åpenbaring. En viktig del av denne oppgave er det å lære alle folkeslag alt det Jesus befalte sine disipler, for at alle skal kunne få full del i de Sakramenter han innstiftet.

Denne del av Kirkens oppgave har to sider: 1) den positive forkynnelse av Evangeliet, og 2) forsvar mot falske lærere. Etter det 16. århundre er dessverre ofte den negative side, kampen mot de falske profeter, kommet i forgrunnen. Så altfor mange sier nei takk til det å la seg belære, og forkynner i stedet sine egne idéer om hva Kristus var og ville og om hvordan hans budskap har vært misforstått av samtlige kristne inntil vedkommende nye profet mottok sine inspirasjoner.

Det er tegn som tyder på at folk flest nå begynner å få nok av de utallige nidkjære fortolkere og at de igjen begynner å bli villige til å høre det gamle budskap. En positiv forkynnelse, — den samme som først gjorde Norge til et kristent land, — vil derfor igjen kunne bli hørt.

Kirkens hovedoppgave er, som det fremgår, ikke dens mektige sivilisasjons-byggende virksomhet, innsatsen for de fattige og for de lidende, eller Kirkens menns kunstneriske og vitenskapelige bidrag. Disse ting faller ofte mere i øynene enn den daglige tilbedelse av Gud i Messen og den heller kjedelige katekismeundervisning, — men det er allikevel fortsettelsen av det sakramentale liv og av Guds ords forkynnelse som er Kirkens sentrale oppgave idag som for tusen år siden.

Skandinaviske messer i Paris

For Paris-farere kan det være nyttig å vite at det hver fjerde søndag i måneden (juli, august, september unntatt) finner sted en messe kl. 10 for skandinaver i den franske hovedstaden, med preken på norsk, dansk eller svensk. Møtestedet er dominikanerinnenenes kapell i 210, rue de Vaugirard (Metro: Volontaires), og alle nordboer i Paris — katolikker og ikke-katolikker — er velkomne. Nærmere opplysninger gir den ansvarlige prest for de skandinaviske messer i Paris: Dom A. Rask O.S.B., Abbaye Ste Marie, 5, rue de la Source, PARIS XVIe.

primitive, moderne massemenneske er konsekvent; han er ikke hemmet av tvisyn og skrupler. Han tror på levestandarden, og har ikke mere moral enn en gjennomsnittlig isbjørn. Han er tidens mann. Han er selve fremskrittet personlig. Han er proplemet, og ikke atombomben.»

Sånn kan det også sees og sies.

Fr. Candidus.

KAN DEN?

Per Lønning: «Kan kirken moderniseres?» Land og Kirke 1958. 122 s.

Per Lønnings arbeidskraft er usedvanlig. Den unge doktor produserer bøker på løpende bånd, — bare i år har han to: En vektig avhandling om Blaise Pascal, og nærstående lille bind artikler. (Han kaller dem uforsiktig «essays» i forordet — en tilsynelatende fordringsløs betegnelse som vi ikke destomindre vel bør reservere for en nøye bestemt — og meget krevende! — type litteratur.) Ovenikjøpet er dette stoff som muntlig eller skriftlig har vært offentliggjort tidligere, som foredrag eller tidsskriftartikler. Og vil en være slem og elskverdig i samme setning, kan en si at Per Lønnings prosa har det som får ikålen: Den tåler utmerket å bli servert oppvarmet.

Dette er nemlig en levende og god bok. Titel-kapitlet, «Kan kirken moderniseres?» er riktignok litt for preget av å være et foredrag til et studentersamfunn til å få den tyngde et slikt emne fortjener. Her merker en også mest til hovedsvakheten i Lønnings form. Han overkompenserer sin angst for den teologiske høytidelighet i en slik grad at han altfor ofte ender i «fotballprestens» smak- og formløshet: Åndshistorien fremstilles i sports-sjargong. Her er «heiagjeng», «helgardering», «klassisk look»(!) og «Jesu betingelsesløse solidaritet med oss jukser» m.v. — pussig nok i kontrast til rent arkaiske former som «gives», «spredes», «byde». Der er en annen popularisering av Bibelens budskap som skingrer ettertrykkelig ved selve sin form: Selv sportsungdom reagerer forhåpentlig mot å se teologen bevege seg på piggsko i templet. Det er ihvertfall ikke *slik* man «moderniserer kirken»!

«Skal Bibelen oppfattes bokstavelig?» er et radioforedrag som viser forfatterens ypperlige pedagogiske evner — her klarlegger han på en anskuelig måte et vanskelig problem. Som katolikker finner vi jo gjerne at der er svært mye «dom» og eksistensiell utfordring, og svært lite *kontemplasjon av Gud* «i Hans Værens og Godhets mysterium», i luthersk bibeloppfatning. Men Lønning styrer ellers klart mellom den liberale almenreligiøsitetens Scylla og den sneversynte bokstavtroens Karybdis, og hjelper slik leseren til en sann og sunn omgang med Den hellige skrift.

«Helvede og norsk kulturdebatt» er et forsøk — prisverdig klart — på å rydde opp i et årsgammelt villniss av «kirkestrid» og «helvedesdebatt». Hans bestrebelse for å skifte sol og vind vil kanskje synes subtile, men er fulle av gode iakttagelser og treffende formuleringer. Og helt fortreffelig er kapitlet om «dogmene», det er sjelden en støter på en tilsvarende evne til å gjøre et svært utilgjengelig (og upopulært!) emne så lettfattelig og overbevisende for den alminnelige leser.

«Med-menneskelighet» er en sympatisk festtale fra lærerskolen — god, kristen populærhumanisme. «Kristendommen og religionene» virker utvisket i konturene, det er da også et emne som visst ingen annen enn Lønning ville tro *kan* behandles på ti små boksider! Til gjengjeld kommer han sterkt igjen med en lengre artikkel om «Kinsey og kirken» — godt tenkt og slående formulert.

Her er endel trykk- og sitatfeil som vel må godskrives en travel stortingsmann, doktorand, m.m.m. Og her er endel mindre unnskyldelige kortslutninger, som at det skulle være Luther som først i kristendommen forsto

den bibelske inspirasjons natur, eller at Kristi ord i Mattheusevangeliet «Du er klippen osv.» gjaldt «bekjennelsen» (da måtte det jo ha heit: «Dét er klippen...»), og ikke Peter («Du er, osv.»).

Til slutt to sitater som situerer denne bokens ytterligheter. Lønning på sitt verste:

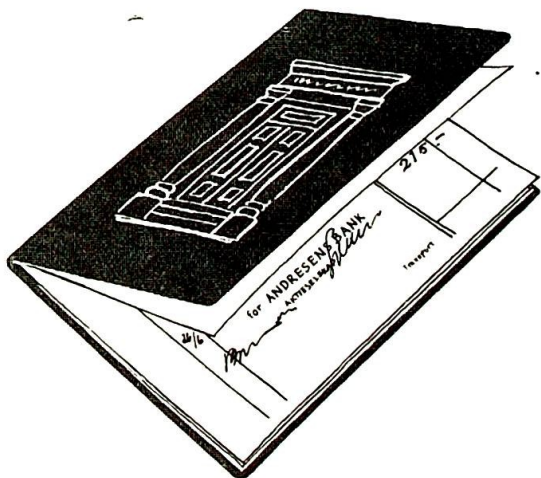
«I det samme øyeblikk går tolderer skadefro hjem til sitt hus og forkynner for alle han møter på veien at idag fikk vel hr. overfariseer Makkabeussen et ordentlig trøkk og jeg går rettferdiggjort hjem til mitt hus luks for nesen på ham.»

«Modernisering» av kirken? Her blir Fabritius' vakre typografi og Hans Gerhard Sørensens stilfulle bokutstyr simpelthen litt for fine for teksten. Men så Lønning på sitt beste:

«Mange av dere har selv hatt opplevelsen av å stå foran en skoleklasse, og de øvrige vil med tid og stunder få den. Det er en opplevelse i denne opplevelsen som jeg inderlig skulle ønske dere, for uten den blir læreren aldri virkelig en lærer. Uten den kan han samle så mange kunnskaper han bare vil, han når aldri visdom. Jeg tenker på den svimlende opplevelsen av å holde menneskeskjebner i sin hånd. De som sitter her foran deg, er ikke bare 30 ansikter, 30 roboter som skal fylles og stappes med halm eller hva det nu måtte være, for å bli nyttige brikker i samfunnsspillet. Hvert ansikt representerer et menneske. En verden. Et univers av håp og skuffelser, av glede og smerte. I hver enkelt av dem kan du møte deg selv. Stor forskjell i ytre tilskikkelser, i utseende, temperament, modning og utvikling. Og dog er alt dette uvesentlige småting sammenlignet med det vi har felles. Det er mennesker. Ikke klasse. Mennesker —»

H. Rieber-Mohn.

Ved DÅP eller KONFIRMASJON



En BANKBOK er
DEN BESTE GAVE

ANDRESENS BANK
ARTIESELSKAP
OSLO

KAN HAN?

Fredrik T. Riktor: *Kan en naturvitenskapsmann tro på Gud?* 158 s. Dreyer, Oslo 1958.

Forfatteren av denne boken er religionslærer og har som sådan ofte hatt å møte den hyppige innvending, at religion og naturvitenskap er «uforenlige». Han har da villet påvise, ved konkrete eksempler, at et imponerende antall naturvitenskapsmenn i nyere tid har «trodd på Gud» — i forøvrig vidt forskjellige betydninger av ordet. — Den konfrontasjon som i nyere tid har funnet sted mellom naturvitenskapens resultater og den kristne trosbevissthet har reist mange interessante spørsmål, men også forvirret manges begreper. Og en oversikt over hele dette problemkompleks og over de løsninger man er kommet frem til, behøver slett ikke være gitt i en analytisk, og dermed kanskje vanskeligere tilgjengelig, form; også som en historisk fremstilling kunne det blitt en både spennende og såre tiltrengt presentasjon av et viktig kapittel i vår åndshistorie. Riktor har imidlertid hverken forsøkt det ene eller det andre; bare i sitt innledningskapittel streifer han såvidt problemet, akkurat såpass at han viser at han kanskje kunne; men da ville han riktignok ha måttet anvende mer kritikk enn tilfelle er i foreliggende arbeid. Vi står tilbake med en slags eksempelsamling for gymnasiaster; en samling som igjen ville ha vunnet vesentlig på å strammes atskillig inn; for her er tatt med både likt og ulikt, og mest av det siste. Avsnitt som det om Niels Bohr, eller Roald Amundsens(!) vidnesbyrd — hans ledestjerne var alltid Norge og flagget — virker i denne sammenheng direkte parodiske. — Dertil kommer at på langt nær alle forskere har gjort seg opp noen selvstendig mening om hvorvidt de ved sin gjerning kom i konflikt med sin tro. Også av denne grunn skulle en tro at et hefte på la oss si femti sider, med færre, men litt mer utførlige sitater av slike som har reflektert mer bevisst over spørsmålet, ville gjort en vel så god tjeneste.

Erik Gunnes.

KAN DE?

Johan B. Hygen: *Kunst, livssyn og moral.* 102 s. Forlaget Land og Kirke, Oslo 1958.

Johan B. Hygen var aktivt engasjert i Myklesaken; i egenskap av professor i etikk ved det teologiske fakultet ble han kalt i vidneskranken av anklagemyndigheten. Tidligere har Johan Vogt («Poesi og politi») og, med større vekt, Philip Houm («Ask Burlefot og vi») ilt forsvaret til unnsetning; i sin tur forsøker nå professor Hygen å gjøre rede for sitt syn, ved å skrive en liten populær avhandling om hele problemkomplekset «kunstnerens frihet og ansvar».

Avhandlingen er på mange vis utmerket. Den er vel avbalansert. Denne professor i etikk er ikke uten følelse for estetiske problemer, og han turnerer sitt emne akademisk elegant. Men på den annen side: Kanskje også akademisk uengasjert. — François Mauriac kom en gang med et fortvilet utrop: «Man skulle være en helgen. Men da skulle man ikke skrive romaner!» Til dette repliserer moralfilosofen Maritain kjølig: «Om man er skapt til romanforfatter, skal man selvfølgelig skrive romaner.» Og vips, så er problemet løst. Denne i teorien innlysende sannhet har det alltid forekommet meg en smule hjerteløst og en smule kort for hodet å presentere som

svar på et konkret spørsmål: *Her og nå* kan det nemlig være ganske innmari vanskelig å være romanforfatter!

Det synes meg imidlertid å være en lignende professoral tryllekunst Johan Hygens bok legger opp til. Professor Hygens ærend er å understreke forfatterens ansvar. Nå er vel ikke dette nettopp norske forfatteres kapitalsynd: å mangle ansvarsbevissthet og moralsk sans. De er såmen moralister så godt som alle tilhøpe, Mykle ikke minst. Hygen mener å gardere seg mot denne innvendingen ved å skille mellom dikterens subjektive overbevisning og den objektive moral. Men her ligger nettopp den svakhet ved boken som blir en avgjørende hindring for at det skal lykkes forfatteren å rope den annen part opp: Professoren taler om samfunnets moral som om denne var et entydig begrep. Han lever ennå i kristenheten. Dikterne har på sin side forlenget flyttet ut av den. De har ingen objektiv norm lenger. Og det er *det* som skaper problemene.

Det er ikke så at jeg vil fritta kunstnerne for deres ansvar. Men jeg tror at vår samtids diktere er mer å beklage som ofre enn de er å anklage som forførere. Uhyre generelt formulert kunne man kanskje si det omtrent slik: De har ingen forankring; så føler de seg heller ikke hjemme i noen sammenheng, hverken når det gjelder formen eller når det gjelder innholdet; hva innholdet angår har de bare rent subjektive kriterier å bedømme dem ut fra. I isolasjonen blir imidlertid det kunstneriske alvor til kunstig gravalvor; den reelle kunstneriske verdi av produktene synker dermed, og den manglende formtradisjon bidrar til ytterligere likegyldighet hos et uforstående publikum. Selvfølgelig kan man alltid forlange større ansvarsbevissthet av dikterne, kreve at de skal fordype seg mer, at de skal utvide sin horisont, bli mer universelle; man kan skrive hundre kronikker om kunstens krise og diktningens fallitt. Men hva skal de arme mennesker gjøre? De aller fleste av dem er ikke slike genier at de ikke er avhengige av et miljø. Deres samfunn har imidlertid ikke noe objektivt referansesystem å by dem: Intet objektivt ideal (uttrykket tatt i videste forstand); ingen felles symbolverden; knapt noe felles formsprog. Selv tidens kristne formår ofte ikke mer enn å «syng syke sanger» og gjennom dem avlegge et indirekte vidnesbyrd, — et vidnesbyrd som krever en meget fint innstilt mottager.

Disse problemene finner man ikke mange spor etter i professor Hygens bok. Jeg tror imidlertid ikke at en diskusjon om kunstnerens frihet og ansvar kan komme utenom dem.

Erik Gunnes.

«LUMEN» —

det teologiske og filosofiske tidsskriftet som utgis av dominikanerne i de fire nordiske land, har nylig fullført sin 2. årgang. Blant artiklene i siste nr. (4) merker en seg jesuitten *Wilhelm Köster's* «Människa och uppenbarelse» — en interessant analyse av våre forstandsmessige muligheter for religiøs erkjennelse.

Pater *Vincent Duclos* har i artikkelen «Tankefrihed i Kirken» knyttet noen bemerkninger til et foredrag som den danske, lutherske teologiprofessor *Søe* holdt under et møte av Kirkenes Verdensråds Sentralkomité i Danmark ifjor. Den er aktuell, likevektig og klar.

Ellers er det — hva det teologiske stoffet angår — eukaristien og nattverdsynet som preger dette heftet. Pater *de Paillerets* gir en inngående og sympatisk kommentar til den kjente Lunda-teologen biskop *Gustaf Aulen's* bok «För eder utgiven. En bok om nattvardens offermotiv». Og fra norsk side gir pater *Finn Thorn* en vurdering av rektor *Carl Fredrik Wisløff's* doktoravhandling «Nattverd og messe. En studie i Luthers teologi». (Oslo 1957.) Han fester seg særlig ved Wisløff's fremstilling av Luthers kritikk når det gjelder det katolske messesyn, og tross anerkjennelse til forfatteren for hans grundige og omfattende lesning, påviser han vesentlige svikt i hans forståelse av katolsk sakraments-teologi. Også hva Wisløff's mer generelle sikte angår har han sine sterke forbehold:

«De siste decenniens katolske Luther-forskning kjenne-tegnes ved en stadig dypere forståelse av ham. Det er nok her å nevne navn som Lortz, Hessen, Bouyer. Det var å ønske at der på luthersk hold vilde skje en lignende øket forståelse av de katolske posisjoner. I så henseende er Wisløff's arbeide en skuffelse. Forholdet mellom katolisisme og lutherdom har i Norge hittil dessverre i en beklagelig grad vært preget av konfesjonell polemikk. Det ville ha vært en glede å ha kunnet karakterisere Wisløff's avhandling som innledningen til en mer irenisk konfesjonell samtale. I stedet er vi tvunget til å konstatere at den på nytt fremsetter alvorlige og krenkende anklager om messeofferets «vederstygghet» og «bespottelige karakter».

Det er således ikke mulig å konstatere at Wisløff's arbeide fører oss nærmere frem mot de kristnes enhet i én felles tro og én felles kjærlighet.»

Et par utførlige bokanmeldelser bekrefter det inntrykk som de fire første nr. av «LUMEN» har innarbeidet: At vi med dette tidsskriftet har funnet et fullverdig uttrykk også i våre land for katolsk teologi og filosofi, og utvidet mulighetene for en rolig og berikende dialog med ikke-katolsk teologi og tenkning på nordisk grunn.

Lector.

Innbydende Palestina-reise i april

Metro Reisebyrå, med sogneprest dr. Gerard V r a n k e n, Haugesund, som sakkyndig reiseleder, har lagt opp et imponerende program for en flyreise til Det hellige land, Jordan og Israel, beregnet på å vare i 14 dager med avreise fra København 3. april. Ruten går over Roma både på nedturen og tilbaketuren, og en regner med audiens hos Pave Johannes XXIII. Fra Roma settes kursen for Jerusalem/Jordan. Det blir bl. a. besøk i Den hellige gravs kirke, Getsemane, Oljeberget, Betania, Emmaus, Jordandalen, Jeriko, Det døde hav, Annakirken med Betesda-dammen og Rockefeller-museet med de kjente Quamran-

håndskriftene. Videre blir det heldagsutflukt til Betlehem og Hebron før deltagerne passerer grenseovergangen til Israel og gjennom det moderne Jerusalem til benediktinerklosteret på Sion med Nattverdsalen. Det fortsettes fra Judea over Saronsetten til Galilea og Nazaret, så over Kana til Taborfjellet. Kapernaum, Karmelfjellet, Cesarea, Jaffa og Tel Aviv står på programmets siste dager før hjemreisen over Roma.

Reiseprisen er kr. 2 295. Innmeldingsfristen er 1. mars. Metro Reisebyrå, Karl Johansgt. 31, Oslo, står til tjeneste med alle nødvendige opplysninger.

KATOLSK FORUM

Neuberggaten 15, Oslo.

FOREDRAGSAFTENER 1. SEMESTER 1959.

KATOLSK FORUM (Dominikanernes foredragsaftener) er — uten avgift, entré eller innmeldelsesplikt — åpent for alle som søker forståelse av åndsstrømningene i tiden og deres forhold til katolsk tro, kultur og tenkning.

Tirsdag 27. januar kl. 20:

PASCAL — EN KRISTEN EKSISTENSIALIST? ved pater *Albert Raulin*.

Den franske tenkeren Blaise Pascal's beskrivelse av veien fra tvilen til troen, slik som den kommer til uttrykk i hans berømte «Tanker», er et monument over det søkende menneskes kamp som vi aldri blir ferdige med, og som gang på gang er blitt aktualisert også hos oss — nå sist gjennom dr. Per Lønning's bok om «Tro og tanke efter Blaise Pascal» (1958).

Tirsdag 3. februar kl. 20:

HVA KAN VI LÆRE AV SEKTENE? ved pater *Finn Thorn*.

Sektens oppblomstring og tildels påfallende fremgang innenfor den protestantiske kristenhet er ett av de mest slående fenomener i den moderne kirkehistorie, — både i Norge og i utlandet. Hva sier det oss egentlig, om kristendommens og Kirkens kår i historien?

Tirsdag 10. februar kl. 20:

SANKT DOMINIKUS OG HANS ORDEN ved pater *Erik Gunnes*.

Hvem og hva er egentlig dominikanerne? Dette spørsmålet søker pater Gunnes å besvare gjennom sitt foredrag om den franske presten som skapte dominikanerordenen, og om meningen med og resultatet av hans gjerning.

Innenfor KATOLSK FORUM's ramme gir dominikanerne i Oslo denne vår og neste høst en egen foredragsserie i forlengelse av det vanlige ovenstående program, foreløpig fra og med 10. mars til og med 5. mai.

Disse foredragene, som også finner sted hver tirsdag aften kl. 20 i St. Dominikus Kirke, vil i noe kortere form (ca. ¾ time) ta sikte på en mer sentralt religiøs informasjon, til fordypelse av den kristne tros livskilder. Første serie gir en grundig, aktuell og lett tilgjengelig fremstilling av sakramentenes — nådemidlenes — betydning for menneskelivet. Som KATOLSK FORUM's vanlige foredragsrekke er også denne serien åpen for alle — katolikker og ikke-katolikker — uten påmeldingsplikt, avgift eller entré.

For katolikker skulle den være en god anledning til å utbygge en voksen forståelse av barnetroen og dens forhold til det daglige praktiske liv.

For ikke-katolikker byr den på adgangen til å studere den katolske tro i selve dens livsfunksjoner, — ikke polemisk eller abstrakt, men gjennom Kirkens tale om de sjeler og de sinn som virkelig lever den.

Tirsdag 10. mars og tirsdag 17. mars kl. 20:

DÅPEN — FRA DØDEN TIL LIVET ved pater *Finn Thorn*.

Tirsdag 24. mars kl. 20:

DÅPEN OG PÅSKENS MYSTERIUM (Forberedelse av påskennattens gudstjeneste) ved pater *Thomas Patfoort*.

Tirsdag 7. april og tirsdag 14. april kl. 20:

FERMINGEN — DEN KRISTNE MODNINGS SAKRAMENT ved pater *Albert Raulin*.

Tirsdag 17. februar kl. 20:

KIRKEN OG KUNSTEN — FRA SKISMA TIL HARMONI? ved pater *Thomas Patfoort*.

Kirken og kunsten, som gjennom århundrer sto i et så fruktbringende forhold til hverandre i Europa, skilte faktisk lag i det 19. århundre. Det er et tegn på Kirkens vitalitet i vår samtid når dette skisma nå går mot sin slutt. Pater Patfoort analyserer denne fornyelse ut fra en av dens betydeligste forkjempere, den franske dominikanerpateren A. M. Couturier.

Tirsdag 24. februar kl. 20:

KRISTEN TRO OG MENNESKELIG TOLERANSE ved pater *H. Rieber-Mohn*.

Den religiøse intoleransen er et aktuelt og påtrengende problem, — både ute og hjemme. Hva mener egentlig vår tids katolikker om den religiøse tålsomhet overfor anderledes troende og tenkende, og hva lærer den katolske kirke om dette problemet?

Tirsdag 3. mars kl. 20:

CHESTERTON — PARADOKS OG VIRKELIGHET ved forfatteren *Ørnulf Ranheimsæter*.

Få — om noen — skribenter i moderne tid legemliggjør som engelskmannen G. K. Chesterton (1874—1936) katolisismens smil og livsoverskudd, i en form som under sin overgivne humor og joviale menneskevennlighet rommer både dybde, alvor og kraft. Ørnulf Ranheimsæter søker å avdekke ett av de grunntemaer som holder sammen G. K. C.s virkelighetsforklaring.

Tirsdag 21. april kl. 20:

BOTEN — EN OMSINNELSE ved pater *Thomas Patfoort*.

Tirsdag 28. april og tirsdag 5. mai kl. 20:

BOTENS SAKRAMENT — HVORDAN SKAL VI SKRIFTE? ved pater *H. Rieber-Mohn*.

Til dekning av annonseutgifter etc. vil der en aften i hver serie bli anledning til frivillig kollektbidrag. Programmet for 2. semester 1959 vil foreligge tidlig på høsten. Både bidrag, kritikk, råd og forslag mottas med takk av Prioren for Dominikanerne, Neuberggaten 15, Oslo NV.



UTLANDET

VATIKANET

Pave Johannes XXIII på farten.

Søndag 11. januar besøkte pave Johannes XXIII St. Martha-hospitset og ga gaver til de nødlidende barn som søstrene tar seg av der. Hospitset ligger på Vatikanets område. Videre har Paven planlagt å besøke i januar måned Det pavelige gregorianske universitet og kirken St. Paul utenfor murene. Besøkene utenfor Vatikanet skal ha en privat karakter. (KNA.)

De internasjonale ungdomsfestspill i Wien.

I anledning av de internasjonale ungdomsfestspill som skal arrangeres i Wien til sommeren, skriver Osservatore Romano, Vatikanets avis, at disse festspillene har et eneste mål: å overbevise verdens ungdom om «Østblokkens fredelige hensikter, og fremstille Vesten som krigshisser og undertrykker.» Videre at de som mener de bør delta for å komme i kontakt med ungdom bak jernteppet selv om de er klar over festspillenes kommunistiske karakter, hengir seg til bedragerske illusjoner. For de unge som kommer fra øststatene blir på forhånd

BREVVEKSLING

Dansk kvinnelig katolikk, 23 år, vil gjerne korrespondere med en norsk katolikk, mann eller kvinne, helst bosatt i Oslo. Interesser: musikk, kunst, psykologi, litteratur.

Birte Christensen,
Strandboulevard 107 IV.
Ø. København.

utvalgt og siktet, og bare de som er partitro får reise. «Når man kommer i samtale med dem, treffer man altså ikke dem det ville være interessant å samtale med. Festspillene er et våpen i den kalde krig, de er et middel til å vinne ungdom i utviklingsårene for kommunistiske idealer.» (KNA.)

Lourdes-året slutt 12. februar.

Da askeonsdag i år faller på den 11. februar, har pave Johannes XXIII forskjøvet festen for Maria-åpenbaringene i Lourdes til 12. februar. På den dag avsluttes også festlighetene i Lourdes i anledning av hundreårsjubileet.

DANMARK

Katolsk skole 100 år.

Den første katolske skole i Danmark etter Reformasjonen feiret hundreårsjubileum i slutten av fjoråret. Det er St. Josephsøstre fra Chambéry i Frankrike som også i Danmark har vært pionerer på det katolske skoleområde. Da de begynte virksomheten for hundre år siden, hadde de ikke midler til å bygge et kloster, men presterte likevel å bygge en liten skole, som siden er utvidet til en stor institusjon.

I dag er det 422 medlemmer av ordenen i Danmark, og — for å sitere det franske tidsskrift «Informations catholiques internationales» — de går for praktisk talt å ha skapt grunnlaget for det katolske bispedømme i København.

DE FØRENTE STATER

Ny prest til Sovjetsamveldet.

Vi hadde i fjor i «St. Olav» en artikkel om den amerikanske pater som virket i flere år blant de amerikanske diplomater og forøvrig nesten hele corps diplomatique i Moskva. Siden han forlot landet, har det ikke vært noen amerikansk katolsk prest der, men nå er det oppnådd visum for den amerikanske pater Louis Dion. Han skal virke som prest ved den amerikanske ambassade i Moskva.

ENGLAND

Regjeringen inviterer til diskusjon om privatskolene.

Regjeringen i Stor-Britannia vil med det første invitere representanter for de konfesjonelle skoler og for opposisjonen til å delta i diskusjoner om privatskolenes økonomiske vanskeligheter.

I begynnelsen av desember ble det utgitt en offisiell hvitbok hvor det foreslås bygging av skoler i en femårsperiode til et beløp på omkring 300 millioner pund (ca. 6000 millioner kroner).

Vedrørende spørsmålet om de konfesjonelle skoler står det at der det dreier seg om bygging av skoler, erkjenner regjeringen at de kan trenge ekstrahjelp hvis de skal bli i stand til å imøtekomme alle moderne krav. Regjeringen vil i nær fremtid be de interesserte parter å møte fram og diskutere disse spørsmål.

ENGLAND—NORGE

Nytt fra Bodø via England.

I bladet «The Tablet» leser vi følgende interessante meddelelse fra dominikanerinnene i Bodø:

Sostrene er alt kommet så langt at de går i gang med nybygg, og forteller at det er et stort behov for flere barnehaver i Bodø. En hel etasje i nybygget er derfor planlagt som barnehave. Underetasjen skal romme foredragssal som også vil bli brukt til forskjellige andre slags sammenkomster. I sommermånedene når turistene strømmer nordover, skal hele huset benyttes til soveplasser for disse.

Det er en engelsk arkitekt som har levert tegningene til nybygget, og de er godkjent av byens myndigheter slik at arbeidet kunne settes i gang 15. oktober i fjor. Det pågår i hele vinter unntatt når «været blir for umulig selv for vikinger».

Sostrene skriver videre til «The Tablet» at den andre norske festival i Westminster Cathedral Hall viste at der er sterke kristne vennskapsbånd mellom Norge og England. Økonomisk ble ikke denne siste tilstelning så vellykket da det var busstreik i London akkurat

Feriehjemmet «Persbråten»

Mariakongregasjonen i Oslo holder også i år en tilstelning til inntekt for feriehjemmet «Persbråten». Det er nå allerede mange år Mariakongregasjonen har påtatt seg å sørge for «ønskedrømmen» som ble en virkelighet, da «Persbråten» ble kjøpt i 1950. Og siden har år for år en fastelavnsfest sørget for de nødvendige inntekter til å holde «Persbråten» vedlike og til anskaffelse av nødvendig inventar og utstyr.

I fjor har Oslo Katolske Menighetspleie vært så heldig å få kjøpt et stabbur på en auksjon i Brandbu til en rimelig pris. Og nå står «stabburet» ferdig på vår tomt med fem værelser og et stort loft. All plassmangel skulle med det være opphevet, og vi er kommet et skritt nærmere de bestemmelser som gjelder for feriekolonier for barn: plass og alburom.

Men stabburet står tomt. Det mangler senger, stoler og alt som heter utstyr. Dessuten må husene males og et nytt tak settes på hovedbygningen. Menighetspleien vil gjøre alt for å skaffe en del av utstyret, men den makter ikke alt.

Derfor appellerer vi til alle om å støtte oss ved å komme til

fastelavnsfesten og ta nummer på de mange vakre gevinster Mariakongregasjonen har skaffet. Vi sier hjertelig takk allerede i forveien og lover dere en hyggelig kveld i foreningslokalet.

f. MARIAKONGREGASJONEN
F. J. Fischedick.

Fastelavnsfest

til inntekt for feriehjemmet
«PERSBRÅTEN»

i foreningslokalet, Akersveien 5, Oslo.

Lørdag 7. februar kl. 17.00: BARNEAFTEN.

Søndag 8. februar kl. 18.30: FOR VOKSNE.

LODDSALG fra kl. 10.30. - Kafé.

Ta venner og bekjente med.

Mariakongregasjonen.

da. Men det ble også arrangert en norsk utstilling i dominikanerinnestroen i Newcastle-upon-Tyne som trakk mange Norgesvenner dit. Den innbragte omkring 5000 kroner til byggefondet i Bodø.

Forhåpentlig vil man alt til sommeren kunne ta inn hos de energiske og dyktige engelske dominikanerinner når ferden går nordover.

FILIPPINENE

100 biskoper fra Det fjerne østen til Manilla.

Under ledelse av den pavelige utsending, kardinal Agagianian, har hundre biskoper som sorterer under det katolske episkopat for Det fjerne østen, vært samlet i Manilla til den første konferanse i sitt slag. Biskopene var kommet fra Korea, Japan, Formosa, Hong Kong, Borneo, Indonesia, Viet-Nam og en rekke andre steder. Det var dessuten invitert observatører fra India, Pakistan, Ceylon og Australia.

Før konferansen begynte, ble den nye katedralen i Manilla høytidelig vigslat. Den gamle var blitt helt ødelagt under siste verdenskrig.

De viktigste emner på konferansen var forsvaret av katolisismen mot den fremskridende kommunisme i Det fjerne østen, og rettferdige sosiale forhold i Asia. Det er ikke offentliggjort noen enkeltheter om drøftelsene, men man vet at biskopene har arbeidet med et sosialprogram som tar sikte på å avskaffe de ulikheter som er fremherskende i mange av landene i denne del av verden.

FRANKRIKE

Ingen partipolitikk blant prestene.

Erkebiskopen av Paris, kardinal Feltrin, sendte ved årsskiftet ut en skrivelse til presteskaper om arbeidet i det nye år og den nye situasjon som er oppstått for landet. Kardinalen fastslår at Frankrike har fått en ny forfatning og er inne i en politisk nyorientering. Prestene blir anmodet om å være tilbakeholdende i sine ytringer enten de er bifallende eller kritiske, og aldri glemme at de er Kirkens representanter som står over alle partipolitiske agitasjoner og politiske meninger. Enhver prest, sier kardinalen i skrivelsen, kan og skal forsvare sine meninger. Men han er alltid Kirkens representant på sitt sosiale område, og må ikke vikle seg inn i partipolitiske strider.

Kardinalen bebuder starten av en ny organisasjon, «Coda», som skal virke for et mer intenst apostolat i grupper innen bispedømmene. (KNA.)

TREKNING

ST. SUNNIVAS SKOLES LOTTERI

1. gevinst: Philips Hi-Fi-anlegg.
Lodd nr. 2172.
2. gevinst: Transitor reiseradio.
Lodd nr. 3074.

Rett trekning bekreftes:

Overbetjentens kontor,
Oslo politikammer, 15/1 1959.

O. Stenstrup Pettersen, politibetjent.

ITALIA

Den nye generaldirektør for UNESCO.

Til ære for UNESCO's nye generaldirektør, den italienske advokat, dr. Vittorio Veronese, har det vært arrangert en festlig mottagelse i Roma. Der deltok en rekke kjente personligheter fra det kirkelige og offentlige liv, deriblant kardinal Jullien og erkebiskop Gawlina, ordinarius for Exil-Polen.

Det kjente italienske billedblad *Orizzonti* har i sitt nummer for 11. januar en rekke charmerende bilder av hele familien Veronese, som alene utgjør et UNESCO-miniatyrsamfunn med 7 barn, alle skoleelever eller studenter.

Vittorio Veronese var formann for den italienske katolske aksjon fra 1944 til 1952. På legfolkets annen kongress i Roma i fjor gjorde han seg bemerket med en glimrende tale.

Erkebiskopen av Firenze appellerer til fabrikkdireksjonen.

Kardinalerkebiskopen av Firenze, Dalla Costa, har sendt en henstilling til direksjonen for en stor fabrikk, «Gallilée», som produserer optiske instrumenter og er en av de største bedrifter i byen. Kardinalen ber om at fabrikkene ikke må si opp tusen arbeidere som er truet med arbeidsløshet, og henstiller innstendig til lederne å overholde deres sosiale forpliktelser i administrasjonen av bedriften. «De som ikke er villig til å benytte en del av de avsatte fonds til det felles vel, krenker de vesentlige menneskelige og kristne verdier,» skriver kardinal Dalla Costa.

Venezia har fått en patriark igjen.

Den nye patriark i Venezia etter kardinal Roncalli, som nå er pave, heter kardinal Urbani. Kardinalen ankom til lagunestaden den 4. januar, og ble hilst av byens myndigheter og en veldig folke-masse. Fulgt av over 100 motorbåter og gondoler bega han seg via Canale Grande til domene. Deretter tok han patriarkplassen i besittelse og ga byens innbyggere sin biskopelige velsignelse fra balkongen.

«Mordet i katedralen» som operaforestilling.

T. S. Elliots drama, *Mordet i katedralen*, er gitt som operaforestilling i palazzo Pio i via della Conciliazione i Roma. Paven overvar oppførelsen. Det er den italienske komponist, Ildebrando Pizzetti, som har komponert musikken, og operaen hadde fått form av et oratorium.

PORTUGAL

President Salazar og katolikken.

I en tale på den nasjonale unionskongress (Portugals eneste politiske parti) den 6. desember, skapte president Salazar en viss sensasjon ved for første gang offentlig å beskyldte en del katolikker for å ville ødelegge partiets enhet. Denne holdning, sa presidenten, og den form opposisjonen har fått (under det siste valg), har forenet katolikken med motstanderne av religionsfriheten og den katolske oppfatning av mennesket. Han uttalte videre at en slik innstilling var ensbetydende med et forbund med kommunistene, og at denne «selsomme forbindelse kunne risikere å få innflytelse på konkordatet.» Han håpet at hierar-

En kjærkommen
gave:



VIEVANNSKAR
i porselen kr. 5.00

Vi sender også pr.
postoppkrav.

Galligani

STORTINGSGT. 22
NEDRE SLOTTSGT. 25

kiet ville tale fornuft til de angjeldende katolikker.

Det later til at president Salazar med disse uttalelser særlig har villet hen-tyde til en viss offentlig katolsk opinion som, noe i retning av biskopen av Porto, mgr. Gomez, hadde stilt et spørsmål ved regimets politikk foran de siste valg, og klart uttrykt mistillit overfor Statens korporative virksomhet. Det er også kjent at patriarken av Lisboa, kardinal Cerejeira, på samme tid hadde minnet om at Kirken ikke er forbundet med den portugisiske stats politikk.

En legmann, Lino Neto d.y., medlem av et katolsk studiesentrum, har fremholdt nødvendigheten av en politisk liberalisering, slik at det bl. a. kan dannes en kristen demokratisk bevegelse, noe en hel del portugisiske katolikker ønsker, sa han.

Den katolske dagsavis, *Novidades*, svarte den 11. desember med en lederartikkel på presidentens beskyldninger. Det understrekes der at hverken hierarkiet eller den katolske aksjon driver politisk virksomhet, og absolutt ikke gir hånden til kommunistene. Men avisen minner om at katolikken i egen-skap av statsborgere har rett til å gjøre seg opp en mening om den politikk som drives, og handle deretter. «Kirken repespekterer katolikkenes politiske frihet, fremhever avisen, og griper ikke inn

unntatt når deres oppførsel kan skade den katolske læres eller morals prinsipper. Den fordømmer således enhver forbindelse med kommunistene og følger også enhver verdsliggjøring som har som mål å organisere det sosiale og politiske liv stikk i mot de kristne prinsipper.»

SPANIA

Katolsk ungdomsblad beslaglagt.

Ifølge den internasjonale studentorganisasjon Pax Romana, ble to nummer av det spanske katolske blad «Signo» beslaglagt av myndighetene i november i fjor. Bladet er organet for ungdomsavdelingen i den katolske aksjon i Spania. Det er ikke oppgitt hva grunnen var.

TSJEKKOSLOVAKIA

Erkebiskopen av Praha omtalt i Osservatore Romano.

I en lederartikkel har Vatikanets offisiøse avis, Osservatore Romano, hyldet erkebiskop Berans uforferdede og faste holdning gjennom snart ti år. Den tsjekkoslaviske overhyrde fylte nylig 70 år,

og landets katolikker føler seg enda fastere knyttet til ham etter at den kommunistiske regjering fjernet ham fra hans embede. Erkebiskopen har hele tiden med sant apostolisk mot satt seg imot den kommunistiske innfiltrering, og står som en uforferdet forsvarer for religionsfriheten.

I anledning av biskopens 70-års dag, sendte pave Johannes XXIII ham et lykkønskningstelegram — adresse et ukjent sted i Tsjekkoslovakia. Paven uttrykker sin høyaktelse for biskop Beran. «Ved din religiøse iver, din fromhet og din standhaftighet har du utmerket deg i høyeste grad,» heter det bl. a. i telegrammet. Til slutt meddeler Paven erkebiskopen og alle i hans stift den apostoliske velsignelse. (KNA.)

TYRKIA

Ortodoks patriark tar opp Pavens ord i julebudskapet.

Den ortodokse patriark, Athenagoras I i Istanbul, har tatt opp pave Johannes XXIII's ord i julebudskapet om en tilnærming mellom de adskilte kirker, og gitt uttrykk for sitt ønske om samarbeide. Patriarken har erklært at han

er oppriktig stemt for et samarbeide med Vesterlandenes ærefulle Kirke. Han verdsatte Pavens ytring som et klart uttrykk for at det er nødvendig med en sammenslutning av de åndelige krefter som Kristi kirke representerer. Patriarken ga også uttrykk for sin spesielle personlige aktelse for pave Johannes XXIII, som har tilbragt ti år i Istanbul som apostolisk sendemann. (KNA.)

VEST-TYSKLAND



Kinesisk biskop om den religiøse enhet.

Den kinesiske biskop, Vitus Chang, er innbudt av biskopen i Berlin, kardinal Döpfner, til å feire en pontifikalmesse i Berlin ved åpningen av verdensbønneuken for gjenforening i troen, og holde en preken på tysk om trosspaltningen sett i verdensmisjonens lys.

Siden 1949 har biskop Chang levet i landflyktighet på Filippinene.

Den eukaristiske verdenskongress i München.

Erkebiskopen av München-Freising, kardinal Wendel, har innbudt alle erke-

DRAMMEN		
FRANTZ HEGG Grønnsaker og frukt jager sykdom på flukt. Øvre Torvgt. Tlf. 83 24 62		TORVETS TRIKOTASJE Trikotasje - Ullgarn Telefon 83 34 52
HARALD LYCHE & CO. Bøker - Papir - Toalettsaker Sportsartikler - Leketøy	H. B. Grønneberg MURMESTER- & ENTREPRENØRFORRETNING Tlf. 83 38 71	C. H. PEDERSENS EFTF. Bakeri - Konditori - Kafé Haugesgt. 3 - Tlf. 83 28 63 DRAMMEN
GUSTAV BÖHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen	PEDERSENS FARVEHANDEL A/S N. Storgt. 14 Tlf. 83 37 33	^{A/S} Skotøimagasinet Solid Tlf. 83 60 14 DRAMMEN
 KOLONIALFORRETNING Tlf. 83 26 59	GUSTAV THIELEMANN Pølse- og hermetikkfabrikk Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN	
Olje- & varmeanlegg Odmund Larsen Autorisert rørleggerforretning Albumsgt. 5, Drammen Høytrykkssveising med elektrisk og autogen Service hele døgnet Tlf. 83 62 95 > 83 62 96 > 83 57 88 > 83 14 19	Drammens malerforretning Tlf. 83 39 16 - 83 33 32 Inneh. Asbjørn Gundersen	
 TYRILYS ^{A/S} TYRI FABRIKKER Drammen Har også landets eneste bivokspresseri		

biskoper og biskoper i verden til den eukaristiske verdenskongress i München. I den utsendte skrivelse henviser kardinalen til at den avdøde pave Pius XII allerede under kongressen i Rio i 1955 hadde valgt byen München til stedet for den kommende 37. eukaristiske verdenskongress i 1960. Nå har pave Johannes XXIII godkjent og bekreftet dette valg.

Kardinal Wendel ber erkebiskopene og biskopene å delta i kongressen sammen med mange prester og troende. Han

ber også alle om å følge og støtte planene og forberedelsene med bønner. Noen av innbydelsene som var sendt biskoper i Østblokken, er allerede kom-

met tilbake til verdenskongressens kontor i München uten å være avlevert til adressatene. (KNA.)

TRONDHEIM


ILA FARVEHANDEL
Telefon 25480
Alt i malerverer

TRONDHEIM

VÆR SIKKER
på førsteklasses varer til kjøkkenet.

De fleste kjøkkensjefer vet de er trygge med ROHDE Gelée, Puddinger, Sauser (også spesialtyper, ferdigsøtet, for diabetikere) ROHDE Syltetøyer, Marmelader, Safter

ROHDE Boks 95, Trondheim.



A Dahl & Co.
Trondheim

Johan P. Rønning
Malermester
Kontor: Skolegt. 2A - Tlf. 26 474
Verksted: Kjøbmannsgt. 85 - Tlf. 29 786

AKSJESELSKAPET
PROTON
RØNTGENANLEGG
RØNTGENUTSTYR
OPERASJONSLAMPER
CARDIOGRAFER
KORTBØLGEAPPARATER etc.
HØYFJELLSSOLER

C. SARHEIM & CO.
Trondheim
Vi leverer alt i papir

BERG & WIGUM A/S
Elektrisk Installasjonsforretning
Fjordgt. 17.
Telf. 21 483 - Trondheim

Et ord er nok ...
KVALITET
Johan Olafsgård

INGV. ALSTAD
Fisk - Sild
"evollen 32 - Tlf. 20291
Trondheim



CARL STÜCKRATH
SØNDRE GATE
Sykeartikler Forbindingssaker
Bandasjer Ortopediske
Kir. instrumenter innleggssåler

Birger Sørensen Fabrikker
Alt i fisk og fiskemat
Telefon 28046

ALF EIDEM
Malermester
Singsakerbk. 17
Tlf. 29123

L. GALLIGANI
Pryd- og Brukskunst



Best og billigst
K. LUND A/S
Rørleggerforretning - Rørhandel
Trondheim



Grana
KVALITETS
KAFFE
FRA
JACOB LARSEN-TRONDHEIM

KORTMANNS FABRIKKER
Trondheim
Stearin- og vokslys i alle størrelser



BØNDERNES SALGSLAG
Munkegt. - Trondheim
Leverandør til St. Elisabeths Hospital

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

Jens J. Andersen
OSLO - CENTRALBORD 6834 00
Beste leverandør av
KJØTT-FLESK-PØLSEVARER

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD

Gladsv. 23, Grefsen

Tlf. 37 57 68

**A SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK**



« K L A R »

Fåes i banker over hele landet

OSLO

OBS!
Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi også
den tidligere
adresse!

*All slags
forsikring*



ANTH. B NILSEN & CO'S
ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

Benytt våre
annonsører!

WISBECH
ARTISERLONN

Majorstua - Oslo

**MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER**

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzg. 3b, Oslo

Telefon 33 18 34 - 33 32 37

A/s Norsk Medicinsk Varehus

Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo

*Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk*



Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 86 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

Hans Ekjord

FARVEHANDEL

St. Olavs gt. 3

Tlf. 42 16 13



**Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler**